Editorial

De la relació íntima entre –gairebé– una joventut intensament amerada de sentiments d'estimació al seu poble respectiu, d'afecte al territori patri comarcal del que forma part, i profundament corpresa d'una ansiosa curiositat per conèixer bé les essències fonamentals, la natura pròpia, el que és Terra Alta i el que som els humans que l'habitem, en sorgí l'acord de constituir el Centre d'Estudis de Terra Alta.

Recordeu aquestes paraules, us resulten familiars?

Potser a molts de vosaltres, a tots aquells que, a poc a poc, us heu anat apropant en els darrers temps al nostre Centre d'Estudis, no. D'altres en canvi, encara que dubtin, sabran que ho han llegit en algun lloc, si bé en un primer moment no sàpiguen exactament on. És lògic que sigui així, el temps fa que tot s'esborri una mica i fa ja molt de temps que foren escrites, exactament un quart de segle. Amb aquestes paraules, diguem-ho ja, s'obria el primer número del nostre Butlletí, s'iniciava la presentació escrita pel que seria el nostre primer president, Trinitari Fornós. Fou exactament el mes de novembre de 1982. El Butlletí celebra doncs aquest any el seu vint-i-cinquè aniversari.

Poc abans, el 1980, s'havia constituït el Centre d'Estudis de la Terra Alta. Eren anys esperançats, il·lusionats, després de dècades de foscor i dictadura el país recobrava la democràcia, recuperava el seu pols. Bufaven nous vents, una finestra semblava obrir-se al món. Bandejant la uniformitat que hom havia pretès imposar des de dalt durant tot aquell temps, ara es reivindicaven la pròpia llengua, els costums de sempre, la pròpia història, les arrels. Calia rescatar-ho tot de l'oblit, s'iniciava, febril, la recerca. I per a fer-ho, sorgiren arreu els centres d'estudis, locals o comarcals. Entre els quals, el nostre.

Fou un encert en aquells moments oferir-li la presidència a Trinitari Fornós, un personatge amb una llarga trajectòria que, ja des del temps de la República, havia treballat incansable per tal de potenciar i reivindicar tot el que aquestes terres signifiquen. El seu mestratge en aquells primers moments, en aquells inicis, ens fou valuosíssim. D'alguna manera Fornós, avui ja malauradament desaparegut, significà la continuïtat, passà la torxa a mans de les generacions més joves.

Salvador Carbó va ser el seu successor; en Salvador, inquiet, enamorat de la cultura, tan unit al seu poble, Orta de Sant Joan, a l'Ecomuseu i el Centre Picasso, dels quals fou decidit impulsor. Anys després el seu lloc l'ocuparia Hermenegild Carreté, en Kildo, barceloní de naixement, terraltí d'elecció i adopció. En Kildo, un muntanyenc de cap a peus, escalador, coneixedor com ningú d'aquesta meravella que és el massís del Port; i ara, després d'aquests anys al capdavant del Centre, podem dir-ho de manera plenament justificada, de la nostra comarca tota.

Tres homes doncs, tres presidents. Tots amb el seu particular tarannà. Cadascun d'ells, comptant sempre amb la col·laboració dels que els hem envoltat, ha treballat de ferm i deixat ben marcada al Centre d'Estudis la seva empremta, la seva petja. Cadascun d'ells ens ha semblat, en el seu moment, poc menys que insusbstituïble. Els anys passen però, i un cop més és arribat el moment del relleu. En Kildo no ens deixa, continuarà amb nosaltres aportant-nos tota la vàlua de la seva experiència i els seus consells. Ha cregut convenient però que algú, una persona més jove, ocupi el seu lloc.

I aquest algú, el nostre nou president, és Pere Rams, de Batea; creiem que no necessita presentació, els seus treballs, sempre acurats, sempre interessants, sovint han aparegut a les pàgines del Butlletí. Pere Rams, jove i dinàmic, sobradament preparat, arrelat a la nostra pagesia, a un sector amb tanta empenta com és el de la vinya. Viticultor doncs, però també llicenciat en història i arqueologia, enamorat del nostre passat, de l'ahir. Les seves intervencions en aquest camp estan ja donant fruit a tota la comarca: la vella església de Batea, els nostres pobles perduts, els antics assentaments ibers, el pouet de la neu d'Arnes, en són només algunes mostres.

Pere Rams, el quart president. Amb ell el Centre d'Estudis inicia una nova etapa. Ha estat molta la tasca realitzada en aquests anys, encara que no tota la que voldríem, siguem sincers. És molt el treball que ens resta per fer, moltes les fites per assolir. Amb ell, i amb altres joves com ell que esperem que se'ns uneixin, farem camí per a què, tots plegats, puguem conèixer cada dia millor la nostra Terra Alta. I conèixer, tots ho sabem, vol dir estimar.